

Szellem és szellemesség

Emlékezés Lontai Endrére

(A referátum kizárólag a szerző személyes véleményét tükrözi és kizárólag a Lontai Endre Emlékülés illetve az arról szóló kiadvány számára készült.)

Dr. Bobrovszky Jenő

I.

Szakmai fegyvertársi kapcsolat

Mindenekelőtt köszönetemet fejezem ki az ELTE ÁJK Polgári Jogi Tanszékének, hogy felkért egy emlékező-értékelő dolgozat megírására a Lontai Endre professzor tiszteletére rendezendő Emlékkülés kötete számára. A felkérés elfogadására nemcsak a szakterületi érintettség készítetett, hanem baráti – emberi indokok is. A szellemi tulajdonnal foglalkozó főművét, amely a „Jogegységesítés a nemzetközi iparjogvédelem területén”¹ címet viselte és a szellemi tulajdonra vonatkozó egyetemi jegyzetét² egyaránt úgy dedikálta számomra, mint régi barátjának és szakmai fegyvertársának. Lontai Endrével hosszú, több évtizedes szakmai kapcsolat fűzött össze, mialatt 27 évig az Országos Találmányi Hivatal (mai nevén Magyar Szabadalmi Hivatal) munkatársa voltam. A kapcsolat elmélyült, amikor az MTA Állam és Jogtudományi Intézetének vezető munkatársaként kandidátusi aspiránsvezetőm volt Mádl Ferenc professzor irányítása alatt. Ez később kibővült a Magyar Iparjogvédelmi Egyesület és a Nemzetközi Iparjogvédelmi Egyesület (AIPPI) Magyar Csoportja keretében és a felsőfokú iparjogvédelmi tanfolyami képzésben folytatott szakmai együttműködéssel. Egyik francia svájci professzor, Francois Curchod mellett Lontai Endre volt az ajánlóm a Szellemi Tulajdon Oktatói és Kutatói Nemzetközi Egyesületébe (ATRIP), amelynek ő már régen tagja volt és én ma is tagja vagyok. Ő buzdított a kutatómunkára és segített a tudományok doktora fokozat megszerzésében.

A sors úgy hozta, hogy csaknem négy évig külföldön is szakmai kapcsolatban voltunk, amikor a Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) munkatársa lettem, ő pedig Genfben a Magyar Köztársaság nagykövete volt és mint ilyen, diplomáciailag felügyelte a WIPO-val folyó együttműködést is.

Ez a felsorolás csak annak illusztrálására szolgál, hogy mind emberileg, mind pedig szakmailag nagyon közel álltam hozzá és sokat köszönhetek Lontai Endrének. E szoros kapcsolat egyben feljogosít arra, hogy némileg személyes jellegű áttekintést adjak munkásságáról, kedves, emberi lényéről, szellemi és szellemességi hagyatékáról.

II.

Új és bátor megközelítések

Mint korábban említettem, Lontai Endre szakmai főműve, doktori disszertációja a „Jogegységesítés a nemzetközi iparjogvédelem területén”, amely 1988-ban jelent meg az Akadémiai Kiadónál. Ez a munka lényegében egy nagy ívű összegezés az adott korszakot foglalkoztató iparjogvédelmi problematikáról. Jellemző és időtálló vonásai: a praxis-orientált elmélet, az érdekösszeütközések számbavétele, a teljes jogterület elméleti és gyakorlati problémáinak sokoldalú megközelítése, a komplex jogi és közgazdasági kérdésfelvetések, nemzetközi (univerzális és regionális) szemlélet; olyan, akkor még újnak számító elemek, mint az árujelleg, a vállalati érdekeltség és rendelkezési jog beépítése, az innovációs,

¹ Lontai Endre: Jogegységesítés a nemzetközi iparjogvédelem területén, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1988

² Lontai Endre: Magyar Polgári Jog, Szellemi alkotások joga, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 1998

környezetvédelmi és fogyasztóvédelmi szempontok bevitele az elemzésbe, a kutatási és licencszerződések részletes kifejtése. Külön kiemelendő, hogy a jogegységesítés és jogharmonizáció esélyeit nemcsak leírta, de reális, hasznosítható, az érdekharmonizációt szolgáló javaslatokat is tett de lege ferenda.

Lontai Endrét nem csupán szakmai éleslátás, de politikai bátorság is jellemezte. Ma már nem sokan emlékeznek rá, hogy abban az időben a magyar találmányi jog és a szakmai körök erős szovjet politikai nyomás alatt álltak, amely arra irányult, hogy Magyarország adja fel szabadalmi rendszerét és fogadja el a KGST keretében a szovjet szerzői tanusítványi rendszert, amely lényegében a találmányoknak a hadikommunizmus idején bevezetett államosítását jelentette. Megemlítem, hogy az Országos Találmányi Hivatal egyik akkori elnökét, Tasnádi Emilt azért váltották le, mert ellenállt ennek a politikai nyomásnak és fenntartotta a Magyarországon hagyományos klasszikus szabadalmi rendszert, egyedül a KGST országok közül. Ilyen körülmények között vállalkozott és buzdított engem is Lontai Endre arra, hogy a szabadalmi rendszernek a szerzői tanusítvánnyal szembeni felsőbbrendűségét és a klasszikus szabadalmi rendszer fenntartását elméletileg, tudományos érvekkel megalapozzuk. Az ő érdeme is – az OTH akkori vezetői, különösen Vékás Gusztáv mellett – a magyar szabadalmi rendszer nemzetközi jó híre. Ennek egyik következménye volt, hogy Kína – a WIPO főigazgatója, Bogsch Árpád ajánlására – a magyar szabadalmi rendszert, különösen az állami vállalati érdekeltséget is tanulmányozta, mielőtt megteremtette saját, ma már óriási fejlődést befutott szabadalmi rendszerét. A WIPO-ban pedig a keleti régióval való szellemi tulajdoni együttműködés irányítását magyar jogászokra bízták.

Lontai Endre könyvét angolul is megjelentette az Akadémiai Könyvkiadó 1994-ben.³ A könyv előszavában Terentianus Marus mondására hivatkozik a szerző: „Habent sua fata libelli”. És valóban, a magyar nyelvű 1988-as és az angol nyelvű, 1994-es kiadás között nagyot fordult a világ, végbement a rendszerváltás. A könyv nagy témái közül a Párizsi Unió Egyleményének a fejlődő országok által kezdeményezett felülvizsgálata abbamaradt és létrejött a fejlett országok által szorgalmazott TRIPS Egylemény (Megállapodás a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól). A KGST szerencsére megszűnt és az Európai integráció lehetőségei és jogi követelményei kerültek előtérbe.

A könyv számos része így jogtörténetté, egy korról való, szakmailag és politikailag egyaránt bátor tanúságtétellé nemesedett.

Meg kell még említeni Lontai Endre egyetemi jegyzetét a szellemi alkotások jogáról, amelynek érdeme a komplex – jogi, gazdasági, műszaki-tudományos és nemzetközi elemektől tarkított – jogterület világos, érthető, leegyszerűsített bemutatása az egyetemi oktatás céljaira. Ezek a vonások fennmaradtak abban az új egyetemi jegyzetben is, amely 2004-ben jelent meg Lontai Endre, Faludi Gábor, Gyertyánfy Péter és Vékás Gusztáv tollából.⁴

Egy kevésbé közismert mozzanat Lontai Endre alkotói munkásságából, hogy rövid idejű konzultánsi szerződéssel a WIPO számára is dolgozott és értékes belső tanulmányt írt az iparjogvédelem és fogyasztóvédelem kapcsolatáról.

---

³ Endre Lontai: Unification of Law in the field of International Industrial Property, Akadémiai Kiadó, 1994

⁴ Lontai Endre – Faludi Gábor Gyertyánfy Péter – Vékás Gusztáv: Magyar Polgári jog, Szellemi Alkotások Joga, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2004.

III.

Ma is élő elvi problémák

Lontai Endre egyik gyakori filozófiai hivatkozása Heraklitostól származik: „Pantha rei” (minden változik). Ez úgy igaz, hogy a változás sok vonatkozásban a régi elemek felerősödéséből, intenzívebbé válásából áll. Ezt különösen két vonatkozásban figyelhetjük meg, amelyeket már Lontai Endre is éleslátóan jelzett, nevezetesen a jogterület internacionalitásának és vagyoni mozzanatainak szignifikáns felerősödésében.

Főművét a nemzetközi iparjogvédelmi jogegységesítésnek szentelte, mert látta, hogy e jogterületen, amelyen a külföldiek jogainak nagy száma és jelentős vagyoni beruházói érdekei miatt, a nemzetközi elem hagyományosan fontos szerepet játszik, még erőteljesebb regionális és univerzális együttműködés várható.

És ez, a tudásalapú gazdaság eljöttével, amelynek jogi sarokköve a szellemi tulajdon, be is következett: a korábbi minimális, felszíni, néhány nemzetközi egyezményen alapuló jogrendszeri összekapcsolódások és a komótos, a „ius unum, lex multiplex” jelszavával folyó jogharmonizáció helyébe intenzív, uniformizáló, intézményes jogegységesítés lépett. Ennek fő vonásai: a globális kereskedelmi érdekek primátusa az előkészítésben, a szellemi tulajdonjogok oltalmának fokozása, kereskedelmi előnyök és szankciók alkalmazása egy tágabb körű integrációs intézményrendszerben a jogi normák bevezetésére és érvényesítésére, a rugalmasság, a kivételek szűk körre való szorítása, a multinacionális normák mellett bilaterális többletnormák elfogadtatása, a funkcionális jogegységesítésre irányuló egységes normák mellett a jogszerzést megkönnyítő, operatív, regionális, közös intézmények létrehozása, szupranacionális hatályú regionális szellemi tulajdonjogok (pl. közösségi védjegy) megadása, általában a regionalitás előretörése.

Newton törvényének megfelelően az akció reakciót vált ki, a nemzetközi életben is. A fejlődő országokat nem elégíti ki ez az egykaptafás, „one size fits all” szemlélet, több rugalmasságot, kétsebességes nemzetközi szellemi tulajdoni rendszert, a szellemi jogtulajdonosok magánérdekei mellett a közérdekű fejlődési szempontok előtérbe helyezését, a szellemi javakhoz való szabadabb hozzáférést követelnek, és elutasítják az oltalmat erősítő jogharmonizációt. Várhatóan – ahogyan ez a 2004-ben elfogadott Genfi Deklarációban is - kifejeződött – ez az ellentét fogja uralni a következő éveket és éltetni a nemzetközi szellemi tulajdoni jogegységesítés témakörét, amelyet Lontai Endre – elsőként a magyar jogirodalomban - meglátott és kiválasztott. E témában továbbra is kimeríthetetlen disszertációs lehetőségek rejlenek. Rajta fiatalok!

A másik szempont, amelyet Lontai Endre világosan látott, és amely szintén ma is élő téma, a vagyoni mozzanatok szignifikáns felerősödése a szellemi tulajdonban, annak szemléletében és terminológiájában.

Ez a kérdéskör sok összetevőből áll, amelyeket Lontai Endre jelzett a könyvében és most a mi feladatunk, hogy ezeket a gondolatokat a mai viszonyoknak megfelelően továbbvigyük.

Az első kérdés a jogterület koncepciója és terminológiája. Lontai Endre már 1982-ben jelezte a szellemi tulajdon koncepciójának és terminológiájának elfogadására való készségét mikor utalt arra, hogy „a szellemi alkotások tulajdoni koncepciójával kapcsolatos negatív értékítélet gazdagabb érvelést igényel, aminthogy a fizikai dolgok modelljén alapuló tulajdonjog épülete sem repedésmentes”.⁵

⁵ A Magyar Szabadalmi Hivatal észrevételei az új Polgári Törvénykönyv koncepciójára (<http://www.mszh.hu>) 18. számú hivatkozás.

Arról van szó, hogy az idő mára megért a koncepció- és terminológiaváltásra, a „szellemi alkotások joga” jogterülete helyett szellemi tulajdonról kell beszélünk, ahogy ezt az egész világ és a nemzetközi szervezetek (WIPO, WTO, EU) teszik. Még a FÁK országok közös Polgári Törvénykönyv tervezetének V. Fejezete is szellemi tulajdonról beszél ma már. Ez tehát nem egy nyitott kérdés, nem egyesek ízlésbeli felfogása, hanem globális tényhelyzet. Persze tudjuk, hogy ez nem azonos a klasszikus dologi tulajdonnal, csak metafora, analógia. Felfoghatjuk ezt a helyzetet, mint a terminológia győzelmét a jogi dogmatika felett, amelyet a jogtudománynak el kell ismernie, ha igényt tart a valóság által igazolható reáltudomány rangjára.

Ami a szellemi tulajdon külön jogterületének a polgári joghoz való viszonyát illeti, az soha nem volt kétséges, hogy ez a magánjogok körül forgó jogterület a polgári jogban gyökerezik, a fundamentumát, kemény magját képező normák polgári jogi jellegűek s ezekre épül a többi, komplex (közjogi, igazgatási, eljárásjogi, nemzetközi magánjogi stb.) joganyag.

Lontai Endre szerint: „Az iparjogvédelem területén, a polgári jog, ha nem is monopol, de domináns, alapvető szerepet játszik”.⁶ Ami viszont változtatást igényel az az, hogy a szellemi tulajdon oltalma nem eredeztethető csupán a személyek polgári jogi védelméből (PTK, IV. cím, VII. fejezet), hanem sokkal inkább a polgári jog egészéből, mivel e jogok a személyi és vagyoni jogviszonyokban egyaránt gyökereznek.

Lontai Endre szerint: „A személyes elem súlyát, jelentőségét a legkövetkezetesebben a szocialista elmélet tárta fel, olykor – a gazdasági vonzatok rovására – túl is hangsúlyozta.”⁷ Arra is rámutatott, hogy a személyiségi, szubjektív mozzanatok a kifejezési formákat védő szerzői jogban erősebbek, mint az iparjogvédelem objektív, funkcionális alkotásaiban.

Lontai Endre véleménye szerint – és ezt a véleményt az idő fényesen igazolta – a jogterület sajátossága, hogy: „A vagyoni mozzanatok túlhangsúlyozása mindenesetre jobban megalapozza a kérdéses jogterület egységét, mint a személyiségi elemek kizárólagosságát vagy elsődlegességét valló koncepciók.”⁸

A jogterület komplexitása, heterogenitása, szupranacionalitása mellett egyik jellemző vonása erős gazdasági kötöttsége. Kétségtelen, hogy a szellemi tulajdon egyes tárgyai kettős gyökerűek, a személyes és vagyoni érdekek szerves, Janus-arcú egységét hivatottak képviselni. A piacgazdaság körülményei között azonban, ahol a globális versenyben a szellemi tulajdon új, dinamikus tőkeértéket képvisel, a Janus-arcok közül a gazdasági profil az erősebb. Napjainkban a szellemi tulajdon ubiquitását, mindenütt jelenvalóságát és gazdasági jelentőségét soha nem látott mértékben felerősítette az Internet és más, modern távközlési eszközök, valamint az a körülmény, hogy a TRIPS Egyezmény bevitte a szellemi tulajdont a világkereskedelem és a világpolitika színpadára. Ma már a szellemi tulajdon – egyes túlzó vélemények szerint – az alkotó személyiség természetjogainak romantikus nemzeti védangyalából karmos-fogas világpiaci tigris lett egy szupranacionális joganyag ketrecai között.

Amit a joganyag tükröz – akár szeretjük, akár nem – az a szellem piacgazdasága, az intellektus kapitalizmusa, ahol a szellemi javak merkantilista versenyzőszek, mivel a világpiacon nem önmagukban az áruk, hanem a technikai és esztétikai minőségek és hírnevek versenyeznek öfelsége, a fogyasztó kegyének elnyeréséért. A jogi oltalom, a tudás ideiglenes privatizálása ugyanis csak nominális jutalom, a reáljutalmat a piacon, a fogyasztók révén lehet elnyerni.

Ilyen körülmények között nem ragadhatunk le egyedül Locke, Hegel, Kant és Schopenhauer természetjogi, személyiségi dogmáinál. Tudomásul kell venni azt az új realitást, hogy bár a szellemi tulajdon mindkét gyökere, nevezetesen az idealisztikus

---

⁶ Lontai op. cit. 1/19 old.

⁷ Lontai op. cit. 1/68 old.

⁸ Lontai op. cit. 1/18 old.

(természetjogi, morális, személyiségi jogi stb.) és a materialisztikus (ösztönzési, beruházás megtérülési, kereskedelmi érdekű stb.) gyökér továbbra is táplálja e jogterületet, de a mai világban ez utóbbi az erőteljesebb. Ilyen körülmények között archaikus és meghaladott megoldás a szellemi tulajdont csak a személyiségi jogi gyökérből deriválni, mivel a jogterület csak a személyiségi és vagyoni viszonyok együtteséből, a polgári jog egészéből vezethető le egy modern, a nemzetközi szemlélettel kompatibilis felfogás szerint.

Egy másik fontos elvi fordulat, amely indokolt lenne a versenyelvű és tudásalapon működő piactudomány körülményei, új realitásai között, az oltalom „hézagmentességének” elvét érinti.

Mit is mond erről Lontai Endre korrekt módon a hatályos Polgári Törvénykönyv alapján, tehát de lege lata?

„Nincs tehát jogi „senkiföldje” a szellemi alkotások területén, s nem állapítható meg az oltalmat igénylő alkotásfajták valamiféle „numerus clausus”-a...A műszaki alkotások, hézagmentes oltalmának ez a követelménye egyrészt tehát azt jelenti, hogy minden alkotást jogi oltalomban kell részesíteni, másrészt azonban azt is igényli, hogy ezt az oltalmat kellő differenciáltsággal építsük ki.”⁹ Ez a kérdés élesen vetődik fel napjainkban, mivel az Új Polgári Törvénykönyvi Tematika szerint „az új Kódexnek is védelmet kell nyújtania a nem nevesített szellemi alkotások és egyéb szellemi javak (pl. tőzsdei részvényindexek, titokban tartott itálreceptek, stb.) számára is”.¹⁰ A védelmet szokásosan kizárólagos jogok formájában nyújtják. Ezzel kapcsolatban azonban már Lontai Endre is aláhúzta az oltalom egyensúlya követelményének fontosságát. „Az egyik oldalon a monopolhelyzet ösztönző hatású, a másik oldalon korlátozó-tilalmazó, azaz esetleg indokolatlanul szűkítheti a fejlesztés „szabad” területeit.”¹¹

Ami tehát az egyiknek oltalom, az a többieknek tilalom. Az oltalom úgy „ius exclusivum”, hogy mások felé tiltó „ius excludendi”. A nagy elvi kérdés így az, hogy egy piactudományban melyik a főszabály és melyik a kivétel? Vajon a tilalom tengerében vannak a versenyszabadság kis szigetei vagy még azok se, a „hézagmentes oltalom” következtében? Vagy inkább talán fordítva van: a versenyszabadság tengerében vannak hézagosan az oltalmi tilalom jól körülhatárolt szigetei?

Álláspontom szerint a versenyelvű és tudásalapú piactudományokban ez utóbbi az elv: a versenyszabadság a főszabály, a szellemi tulajdon a kivétel. Ez másként azt jelenti, hogy igenis, a szellemi tulajdonban a nevesített szellemi alkotások „numerus clausus”-a érvényesül. Nincs indok arra, hogy a széleskörű nevesített szellemi alkotások köréből jól meggondolt nemzetközi elvek szerint kivett, nem nevesített szellemi alkotások „hézagmentes” oltalmának elve, tehát egyfajta automatikus generálmonopólium érvényesüljön az Új Polgári Törvénykönyvben – kis túlzással – a gondolat minden rezzenetére és árnyalatára. Még rosszabb lenne, ha egyes új típusú alkotásoknak külön kis Prokrasztész-bölcsőket faragnánk, a helyett, hogy elhelyeznénk őket a szellemi tulajdon tágas Prokrasztész-franciaágyába.

A know-how (nyilvánosságra nem hozott adatok, üzleti titok) védelme a TRIPS Egyezmény 39. cikkével összhangban a tisztességtelen versennyel szembeni védelem körében valósul meg a nemzetközi gyakorlatban és Magyarországon is. További védelmi eszközök: a szerződési rendszer, az alaptalan gazdagodás visszatérítése, a szolgálai utánzás tilalma és a tisztességtelen verseny elleni egyéb jogi eszközök, amelyek a második védővonal.

Mindaz, ami jó okkal nem tartozik a nevesített szellemi alkotások körébe, illetve az említett pótlólagos jogi eszközök biztonsági hálójával sem védhető, az nem valami „hézagba” esik bele, nem a jogi senkiföldjére tartozik, hanem a jogi mindenkiföldjére, a szellemi köztulajdon, a szabadon felhasználható közkinccs körébe.

⁹ Lontai op.cit. 1/138. old.

¹⁰ Az Új Polgári Törvénykönyv Koncepciója és Szabályozási Tematikája, 2002, 33. old.

¹¹ Lontai op. cit. 1/139. old.

Az ilyen „szellemi alkotások” rendszerint a túlságosan elvi-elméleti természetű, nem technikai jellegű, illetve a nyilvánvaló, triviális, banális, rutinjellegű, mindenkinek eszébe jutható gondolatok, amelyek, egy szabad versenyelvű piacgazdaságban nem monopolizálhatók egyes magánszemélyek által, azok alkalmazása nem tiltható meg a versenytársak, illetve a köz számára.

Egy további súlyos, nemzetközi szempont, hogy a nem nevesített szellemi alkotások „hézagmentes oltalmának” elve olyan szélesebb körű oltalmat jelentene, amelyet az egyenlő elbánás elve értelmében – az anyagi viszonyosság megkövetelésének lehetősége nélkül – a külföldi országok állampolgárainak is meg kellene adnunk. Ez pl. azt jelentené, hogy licenciadíjat kellene fizetnünk olyan nem nevesített „szellemi alkotásokért”, amelyekért a magyar állampolgárok külföldön nem kapnának licenciadíjat. Át van gondolva ez az elv vagy talán – Lontai Endre kifejezésével élve – „a hályogkovács magabiztosságával” készült?

Összefoglalóan javaslataim a következők a Lontai Endre által felvetett gondolatok következetes végig vitelével:

- Koncepció- és terminológiaváltásra van szükség: szellemi alkotások joga helyett szellemi tulajdonról kell beszélnünk, lépést tartva a világgal;
- a szellemi tulajdont a polgári jog vagyoni és személyiségi jogi szabályaiból együttesen kell levezetni és nem csupán a személyiségi jogi fejezetből;
- fel kell adni a „hézagmentes oltalom” elvét. Egy piacgazdaságban a versenyszabadság a főszabály, a szellemi tulajdon a nevesített szellemi alkotások és egyéb javak körében a kivétel, szigorúan körülírt követelmények szerint. Az elv tehát nem a „hézagmentes oltalom”, hanem az „oltalomtól hézagos szabadság”.

IV.

Anteuszi kapcsolat a realitással

Rövid dolgozatom végén meg kell emlékezni Lontai Endréről, mint színes egyéniségű, örökké derűs és jóindulatú segítőkészséget mutató emberről is.

Alapvető jellemzője a kettős, elméleti-gyakorlati alapállás volt. Mint a mitológiai Anteusznak a Földdel való érintkezés, a józan realitással való találkozás mindig új erőt adott neki (ezt szolgálta sokoldalú iparjogvédelmi egyesületi gyakorlati tevékenysége, minden szakmai rendezvényen való jelenléte, még tragikus betegsége idején is, amelyet felesége, Marika által hősieen támogatva filozofikusan viselt, a lovasberényi tanyáján nyújtott felejthetetlen baráti vendéglátások stb.). Humorizáló szemléletére jellemző, hogy mikor az 50-es években politikai okokból nem kapott jogászi állást és hegesztői tanfolyamot is végzett, büszkén emlegette a „doctor iur. et heg” címét. Az volt a véleménye, hogy egy tudományos dolgozatnak nem feltétlenül kell unalmasnak, az ő szavaival „tudalmasnak” lennie.

Ennek szellemében zárom írásomat egy másik, rá jellemző megjegyzéssel, amelyet egy a 80-as évek közepén Rostockban rendezett nemzetközi iparjogvédelmi konferencia táncos búcsúestje után tett: „Büszke vagyok rá, mert azt mondták rám, hogy elméleti jogász létemre egészen jól járom a kanásztáncot”.

Emlékezzünk rá megbecsüléssel, szeretettel a lelkünkben és mosollyal az arcunkon.